

120. A2 Aftrekbeperking op aandeelhouderskosten	
Thema	Belastingheffing van multinationals. Creëer een ondergrens in de vpb bij winstgevendheid in Nederland.
Doel	Grondslagverbreding door aftrekbeperking op aandeelhouderskosten.
Omschrijving van de maatregel	
<ul style="list-style-type: none"> Deze maatregel verbreedt de grondslag door de aftrekbaarheid van aandeelhouderkosten te maximaliseren tot een bepaald percentage van de belastbare winst. Een (doelmatigheids)drempel zorgt ervoor dat het MKB niet geraakt wordt door de maatregel. 	
Achtergrond/rationale	
<ul style="list-style-type: none"> Hoofdkantoorkosten zijn kosten die worden gemaakt voor de centrale dienstverlening van een concern. Deze kosten kunnen worden onderverdeeld in kosten die samenhangen met de dienstverlening ten behoeve van groepsmaatschappijen ("concerndiensten") en kosten die samenhangen met "eigen" activiteiten ten behoeve van het hoofdkantoor (aandeelhoudersactiviteiten). Bij kosten die gemaakt worden door het hoofdkantoor in de hoedanigheid van aandeelhouder (aandeelhoudersactiviteiten) gaat het bijvoorbeeld om kosten voor het opstellen van de jaarrekening, uitgifte van aandelen, activiteiten RvC, corporate governance, etc. Dergelijke kosten worden 'gedragen' door het hoofdkantoor. Concerndiensten worden uitgeoefend ten behoeve van andere concernonderdelen. Op basis van het arm's-lengthbeginsel dienen concerndiensten tegen zakelijke prijzen te worden doorbelast aan groepsmaatschappijen. De kosten voor aandeelhoudersactiviteiten – die door het hoofdkantoor worden gedragen – kunnen niet worden doorbelast aan andere groepsmaatschappijen. In het verrekenprijsbesluit wordt een niet-limitatieve opsomming gegeven van aandeelhoudersactiviteiten.⁷³ De kosten van aandeelhoudersactiviteiten zijn daarom aftrekbaar in Nederland, ondanks dat er wat betreft buitenlandse deelnemingen geen in Nederland belastbare baten tegenover staan (de inkomsten van de verschillende groepsmaatschappijen worden bij uitkering naar Nederland vrijgesteld op grond van de deelnemingsvrijstelling). De niet-belaste "restwinsten" van multinationals worden niet per definitie aan het hoofdkantoor toegerekend. Indien de activiteiten in het buitenland relatief groot zijn ten opzichte van die in Nederland, dan kunnen de aandeelhouderskosten relatief groot zijn ten opzichte van de in Nederland behaalde belastbare winst. Tegelijkertijd zijn aandeelhouderskosten wel echte kosten voor de multinationals. Een aftrekbeperking leidt er dan ook toe dat vpb wordt betaald over winst die in het buitenland is behaald (en daar mogelijk al is belast). In de praktijk geven hoofdkantoorkosten al vaak aanleiding tot dubbele belasting voor bedrijven (Nederland eist doorbelasting van de kosten, terwijl buitenland doorbelasting niet accepteert). Deze maatregel vergroot dat probleem. Het koppelen aan een vast percentage van 'earnings before interest, tax, depreciation and amortisation' (grof gezegd het brutobedrijfsresultaat, EBITDA) - als de bedoeld in de earningsstrippingmaatregel - leidt ertoe dat lichamen met weinig of geen EBITDA (zoals de financiële sector) zwaarder worden getroffen door de maatregel. Om die reden is een andere maatstaf gekozen; andere vormgeving is ook mogelijk. Zie ook fiche A.4. In de praktijk is de onderverdeling van kosten (aandeelhouder- vs. hoofdkantoor- vs. overige kosten) complex en zeer afhankelijk van de feiten en omstandigheden van het specifieke geval. Hierdoor zal de afbakening van deze kostenafrek aanleiding geven tot verschuivingsgevaar en discussies in de uitvoeringspraktijk. Zie in dit verband ook compenserende maatregel C4. Hoewel maatregel A1 een ondergrens in de vpb creëert voor bedrijven met een positieve fiscale winstgrondslag, adresseert die maatregel niet de knelpunten in de vpb die te maken hebben met een aantasting van die grondslag. Een aftrekbeperking op kosten (zoals aandeelhouderskosten) kan die aantasting wel adresseren. 	
Internationale context	
BEPS-maatregelen	-
OESO Pijler 1	-
OESO Pijler 2	-
Staatssteun	Toepassing van (doelmatigheids)drempel in belastingmaatregel vereist toetsing onder de staatssteunregels, waarbij bij de huidige stand van de rechtspraak van het EU-Hof verdedigbaar lijkt dat dergelijke generieke

⁷³ Besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 22 april 2018, nr. 2018-6865 (*Stcrt.* 2018, 26874),

	drempels niet selectief zijn en daarmee de invoering ervan een acceptabel risico lijkt te behelzen. Definitief oordeel is afhankelijk van vormgeving en onderbouwing van de maatregel.
Discriminatie	Als de relevante winst wordt bepaald op het niveau van de fiscale eenheid bestaat het risico van strijdigheid met EU-recht (vrij verkeer van vestiging) op grond van de per element-benadering in het licht van het EU-Hof.
Afwijking <i>peers</i> ?	Net als de meeste andere landen volgt Nederland voor de fiscale toerekening van hoofdkantorkosten de richtlijnen van de OESO. In afwijking van de OESO-richtlijnen staat Nederland daarbij in de doorbelasting van zekere hoofdkantorkosten een opslag van 0% toe.
Effecten	
Economie	<p><i>A. Effect op (reële) investeringen in Nederland door MNE's</i> Geen, behalve in verband met hoofdkantoren (zie C hieronder).</p> <p><i>B. Effect op investeringen overige bedrijven</i> Geen, behalve eventueel boven doelmatigheidsgrens.</p> <p><i>C. Effect op locatiekeuze hoofdkantoren</i> Negatief effect, naar verwachting is het effect negatiever als 'het buitenland' van een multinational relatief groot is ten opzichte van Nederlandse activiteiten (want dat vergroot de kans op relatief hoge aandeelhouderskosten ten opzichte van de in Nederland belastbare winst).</p>
Begroting	Nader te beoordelen. Aandeelhouderskosten volgen niet uit de aangifte.
Overig	Samenloop met maatregel C4 moet worden gezien.